IL-HAMES HADD TAR-RANDAN (2021) PATT GDID FIL-MISTERU TAL-GHID TA' KRISTU

Contributed by Frans Galea
Saturday, 20 March 2021

Din hija il-Liturgija tal-Hames Hadd tar-Randan (2021) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Ninsabu g'addejjin minn |mien li g'ad
jinkiteb fl-Istorja b'al |mien ta’ mportanza kbira. Qed nirreferi g'all-pandemija li g'al 'afna
hi ta’ skomodità u telfien ta’ erti libertajiet, u ta’ sens ta’ theddid, imma
g'al 'afna o'rajn hi esperjenza ta’ kalamità g'ax min!el il-qerried 'akem li xi
'add qrib tag'hom, qarib jew 'abib.
Mill-!did ninsabu b’kollox mag'luq, inklu| il-knejjes tag'na, u g'al
darb’o'ra l- img'a Mqaddsa se ng'ixuha fuq livel individwalista, jien u
l-iskrijn tat-T.V. S’issa g'adna ma
tantx qed nifhmu s-sens ta’ dan kollu; g'adna ma tantx qed nifhmu xi jrid jg'id
Alla li f’dan il-punt tal-Istorja ppermetta din l-imxija li Hu biss jaf meta se
tg'ejja u t'allina bi kwietna.

Tista’ tg'inna nifhmu l-Istorja, il-Kelma
tal-&ames &add tar-Randan. G'ax jekk
tiskot il-Litur!ija bil-!emg'a pre|enti, imma l-Kelma tibqa’ dejjem tidwi. Il-Knisja qeg'da tpo!!i quddiemna
il-Mog'dija... ekku “Mog'dija”... jidher Alla dejjem f’ “Mog'dija”, dejjem
f’moviment, b'alma l-G'id hu “Mog'dija” mid-dlam g'ad-Dawl, mill-Mewt
g'all-&ajja... ekku, se nitkellmu 'afna fuq “Mog'dija” minn Patt Qadim g'al dak
 did. Jista’ jkun li anke lilna Alla
jrid ja'tafna u j!orrna mieg'U..., g'ax a'na m’a'niex kapa i nit'arrku minn
jeddna, lanqas il-Knisja... huwa HU li j!orrna minn Patt qadim g'al ie'or
 did! Alla jinqeda b’avvenimenti stori i
li jda''lu lill-bniedem fi kri|i, fi kri|i serja fejn jinduna li g'andu b|onn
jg'addi g'al Dawl !did, g'al &elsien !did, g'al Rabta mieg'U !dida. Ara kif Alla dejjem ja'dem billi jwettaq
“G'id”, “Mog'dija” minn qag'da mdallma ta’ telqa u Mewt g'al sitwazzjoni li
fiha l-bniedem ji|fen u jkanta g'anja !dida u jfa''ar lil Alla g'ax l-ilma
tieg'u ikun bidilulu f’Inbid did tal-Festa!

L-Ewwel Qari li hu minn eremija hu qari
mportanti mmens u hu l-qofol spiritwali tal-ktieb ta’ dan il-Profeta. Kemm t'abat eremija biex jikkonvin i lil
I|rael i'ares il-Li!i ta’ Alla, il-Li!i tal-Qdusija, il-Li!i tal-&ajja! Kien jibqa’ mbellah kif I|rael kien iduq
il-Mewt, g'ax min hu barra mill-ubbidjenza g'al-Li!i hu mejjet, u xorta ma
jibdilx triqtu. Induna, u dan kien xokk
kbir g'alih, li l-Patt il-Qadim kien falla.

Kien falla g'al kollox.
G'aliex? G'ax dan il-Patt kien imsejjes
fuq il-kapa ità tal-bniedem li jobdi l-Li!i, imma din il-kapa ità l-bniedem ma
kellux. Quddiem il-Li!i, quddiem
l-G'axar Kelmiet tal-&ajja, l-ebda bniedem mhu !ust, tg'id l-Iskrittura. I|rael ma kienx jemmen li hu ma kienx kapa i
jwettaq il-Li!i li tah Alla, u anke a'na hekk na'sbu, u dan hu serju
mmens.

Mela g'aliex Alla tana l-Li!i bil-pre etti
tag'ha. Biex nindunaw kemm a'na dg'ajfa;
kemm a'na ’l bog'od mill-&ajja vera, mill-Qdusija. Alla jrid li a'na ng'arfu lilna nfusna... li
a'na lkoll, kollha kemm a'na, ibda mill-Papa ’l isfel, ilkoll midinbin. G'alhekk tana l-G'axar Kmandamenti.
X’jg'idulna dawn? Li 'add mhu kapa i jsalva lilu nnifsu. Li g'andna b|onn triq o'ra lejn
is-Salvazzjoni. eremija raha din
il-Mog'dija, din il-bidla mil-Li!i g'as-Salvazzjoni li jiksibhielna “&ADDIE&OR”
u mog'tija mill-Missier bi Grazzja, b’rigal mhux mist'oqq, gratis. I|rael kien qed ji!i m'ejji biex jistenna
l-Messija, is-Salvatur veru, li kellu jie'u l-post tal-Li!i b'ala l-g'ajn
tas-Salvazzjoni.

I|rael ma setax jifhmu dan, u anke a'na, wara
elfejn sena ta’ Kristjane|mu, insibuha ferm bi tqila nifhmu l-A'bar it-Tajba li
jxandar l-Evan!elju. Hu skont in-natura
umana li iktar ng'ixu l- udaji|mu, u anke l-Islam, milli l-Kristjane|mu. L-ewwel tnejn huma “reli!jonijiet”, u b'ala
tali huma ffokati fuq li!ijiet, bil-bniedem fi - entru. Jekk int kapa i, tg'addi, jekk le,
barra! Dan jinftiehem g'ax hu skont
in-natura tad-dinja. Kristu tqabad
kontra dan kollu, &ajtu kollha, sa fuq is-Salib, meta wie'ed mill-kriminali
msallbin mieg'U talbu: “ esù, ftakar fija meta tid'ol fis-Saltna
tieg'ek.” (Lq. 23, 42). Lil dan il-bniedem min salvah,
l-ubbidjenza lejn il-Li!i jew il-Fidi fi bniedem ma!enbu li kien qed imut b'alu,
fallut, bla futur, mg'ajjar u, donnu, abbandunat minn Alla?

Din il-qab|a hemm b|onn nag'mluha a'na
wkoll! G'ax g'andna b|onn niskopru, u
dan b’rigal ta’ Alla, li esù Kristu ma !iex biex iwaqqaf “reli!jon” o'ra, g'ax
bih intemm |mien ir-reli!jonijiet imwaqqfa minn xi bniedem “kbir”’ Issa kien wasal il-milja ta|-|mien
meta Alla
nnifsu !ie jfittex lill-bniedem u jsir g'alih Evan!elju, Kerigma, Bxara
Tajba! Ir-reli!jonijiet kollha huma
fa li biex tifhimhom, g'ax huma “naturali”, kif g'idna, msejsin fuq rigal
g'at-tajjeb u kastig g'all-'a|in.
Fil-Kristjane|mu, dan je|isti wkoll, imma jmur ferm, ferm iktar lil
hemm... u Alla'ares ma kienx hekk!
Kristu hu A'bar Tajba g'ax obda Hu l-Kmandamenti f’isimna u flokna, g'ax
a'na mifnija minn natura m'assra; Kristu
obda lill-Missier sa fuq is-Salib u lilna jlibbisna bil-merti tal-ubbidjenza tieg'u,
a'na li nirtog'du quddiem is-Salib meta jidher quddiemna u t-tbatija na'arbu
minnha fid-dnub. Kristu kien il-Wa'dieni
li reba' il-Mewt u qasamha g'alina biex a'na ma mmutux imma ng'ixu g'al dejjem,
a'na li g'ixna 'ajjitna kollha su!!etti g'all-bi|a’ tal-Mewt.

eremija se jg'idilna xi 'a!a
meraviljuža. Alla, bi Kristu u bil-Qawwa
tal-Ispirtu s-Santu, iweg'dna xi 'a!a li l- udajižmu u r-reli!jonijiet kollha
ma kellhomx il-'ila jwettqu fil-bniedem.
Hu jg'id: “Inqieg'ed il-li!i tieg'i fosthom u niktibha f’qalbhom.” (er. 31, 33). Din hi fraži profonda. G'ad jasal žmien li nobdu l-Li!i mhux g'ax
nibžg'u minn Alla, jew g'ax Alla ma jg'inniex fl-affarijiet tad-dinja li huma
tassew l-affarijiet g'al qalbna, jew g'ax immorru l-infern. Dan kollu hu l-ispirtu legalista u moralista
li fih trabbejna u ma 'alliniex niskopru
l-!miel tal-A'bar it-Tajba li hemm fi Kristu g'alina. Min g'andu dan l-ispirtu uman, ta’ bniedem
dg'ajjef, qatt ma jasal biex jobdi l-Li!i, biex jg'ixha. Fallew il-Farižej u fallejna a'na wkoll.

L-Im'abba kollox. Alla se jikteb il-mod ta’ kif iridna ng'ixu,
f’qalbna. Il-qalb hi kelma li tfisser
Im'abba. Kristu hu M'abba. &alaqna 'ielsa g'ax l-Im'abba vera li Alla
biss g'andu, ma tisforza lil 'add. U
a'na dawwarna din l-Im'abba f’Li!i li jekk ma tobdihiex hemm kastigi 'orox
immens jistennewk. Kollox bil-maqlub. Mhux ta’ b’xejn li fil-punent, fejn
il-Kristjanežmu m’g'adhomx jifhmuh u qed ja'sbuh “reli!jon” o'ra, 'afna jridu
ji 'du l-Mag'mudija tag'hom, u ma jridux min isemmilhom lil Kristu! Xi tra!edja!
Kristu hu A'bar Tajba li bdilniH f’Li!i iebsa u tqila.

eremija jg'id ukoll li Alla qal: “Jien na'frilhom 'žunithom, u 'tijiethom
aktar ma niftakarhomx.” (er. 31,
34). Alla jag'mel dan fi
Kristu! Alla ja'fer g'ax Hu bag'at lil
Ibnu biex jitg'abba bid-dnubiet tad-dinja kollha, tal-img'oddi u ta’ li
!ej, u jerda’ fih innifsu, b'alma karta
xuga terda l-ilma, l-g'emejjel moqžiežа ta’ kull bniedem. Hu sar dnub biex a'na nsiru !usti, bit-triq
lejn &ajja ta’ Dejjem fil-glorja miftu'a quddiemna.

A'bar Tajba hu Kristu u xejn inqas. U mhux biss!
Min jemmen dan, ji!i Kristu &aj jg'ammar fih bl-Ispirtu s-Santu
tieg'u... jinag'ta natura !dida, dik divina!
Qatt emmintha din int?
Bil-Mag'mudija fi Kristu rebbie' fuq il-Mewt, a'na nsiru b'alu, nixb'uh,
g'ax Hu jg'ix fina. Il-Mag'mudija hi
l-ikbar rigal li qatt ir ivejna, imma trid tikber fina. Trid timmatura. Trid minn lewža ssir si!ra enormi tal-ballut
li l-ebda ri' ma jqa ata. Dan kollu hu
possibbli g'ax Kristu miet g'alina.

Fuq kollox, dik il-Li!i li qatt ma stajna
nobdu bin-natura li r ivejna minn missierna u ommna, issa, bin-natura !dida li
tinag'talna, jekk nemmnu f’dak li wettaq g'alina l-Iben ta’ Alla fil- img'a
tal-G'id, issa nkunu nistg'u ng'ixuha u nobduha fil-milja tag'ha. A'na nsira reklami ta’ Kristu, xhieda
g'all-Qawwa li g'andu li jbiddel in-nies.
Dak li ma stajniex nag'mlu qabel, issa hu possibbli g'ax inag'tajna

Spirtu !did. U dan mhux bis-sa''a
tag'na, lanqas g'ax a'na a'jar minn xi 'add, imma bi Grazzja pura.

Il-Litur!ija tal-Kelma tal-lum:

QARI I

Nag'mel patt !did, u l-'tijiet ma niftakarhomx i|jed.

 er 31:31-34

Qari mill-Ktieb
tal-Profeta eremija

Araw, g'ad ji!i |mien,

oraklu tal-Mulej,

meta jien nag'mel patt !did ma’ dar I|rael u dar uda;

mhux b'all-patt li g'amilt ma’ missirijiethom

fi|-|mien meta qbadthom minn idejhom

biex 'ri!thom mill-art tal-E!ittu, il-patt tieg'i li huma kisru,

g'alkemm jien kont l-g'arus tag'hom,

oraklu tal-Mulej.

Imma dan ikun il-patt
li g'ad nag'mel ma’ dar I|rael

wara dawk il-jiem,

oraklu tal-Mulej.

Inqieg'ed il-li!i tieg'i fosthom u niktibha f’qalbhom;

u jiena nkun Alla tag'hom, u huma jkunu l-poplu tieg'i.

Ma jg'allmux i|jed lil xulxin,

u 'add ma jg'id lil 'uh: “Ag'raf il-Mulej”,

g'aliex ilkoll kemm huma jkunu jafuni, mi|-|g'ir sal-kbir,

oraklu tal-Mulej.

G'ax jien na'frilhom '|unithom,

u 'tijiethom ma niftakarhomx aktar.

Il-Kelma tal-Mulej.

R/. Irroddu 'ajr lil Alla.

SALM RESPONSORJALI

Salm 50(51):3-4,12-13,14-15

R/. (12a): O'loq fija
qalb safja, o Alla.

Ikollok 'niena minni,
o Alla, fi tjubitek;

fil-kobor tal-'niena tieg'ek 'assar 'tijieti.

A'silni kollni mill-'tija tieg'i;

naddafni mid-dnub tieg'i. R/.

O'loq fija qalb safja,
o Alla,

u spirtu qawwi !edded fija.

La twarrabnix minn quddiemek,

tne''ix minni l-ispirtu qaddis tieg'ek. R/.

Roddli l-hena
tas-salvazzjoni tieg'ek,

u bi spirtu qalbieni wettaqni.

Lill-midinbin ng'allem triqatek,

u l-'atjin lejk jer!g'u lura. R/.

QARI II

Kristu sar awtur tas-salvazzjoni ta’ dejjem.

Lhud 5:7-9

Qari mill-Ittra
lil-Lhud

Meta kien jg'ix fuq
din l-art, Kristu offra talb u suppliki b’le'en g'oli u bid-dmug' lil dak li
seta’ jsalvah mill-mewt. U kien mismug' min'abba fil-qima tieg'u lejn Alla.
G'ad li kien Iben, tg'allem minn dak li bata xi tfisser l-ubbidjenza. U, billi
la'aq il-perfezzjoni, sar awtur tas-salvazzjoni ta’ dejjem g'al kull min jisma’
minnu.

Il-Kelma tal-Mulej.

R/. Irroddu 'ajr lil Alla.

AKKLAMAZZJONI QABEL L-EVAN ELJU

w 12:26

Glorja u tif'ir lilek, Kristu!

Jekk xi 'add irid jaqdini, hu g'andu jimxi warajja;

u fejn inkun jien, hemm ukoll ikun il-qaddej tieg'i.

R/. Glorja u tif'ir lilek, Kristu!

EVAN ELJU

Jekk il-'abba tal-qam', li taqa’ fl-art, tmut hi tag'mel 'afna frott.

w 12:20-33

Qari mill-Evan!elju skont San wann

F’dak i|-|mien, fost dawk li telg'u biex iqimu lil Alla fil-festa kien hemm xi Griegi. Dawn marru g'and Filippu li kien minn Betsajda tal-Galilija, u talbuh: “Sinjur, nixtiequ naraw lil esù”.

Filippu mar jg'id lil Indrì, u mbag'ad Indrì u Filippu marru jg'idu lil esù. U esù we!ibhom: “Waslet is-sieg'a li fiha Bin il-bniedem ikun igglorifikat. Tassew tassew ng'idilkom, jekk il-'abba tal-qam' ma taqax fl-art u tmut, hi tibqa’ we'idha; imma jekk tmut, tag'mel 'afna frott. Min i'obb lil 'ajtu jitlifha; imma min jobg'od lil 'ajtu f’din id-dinja j'arisha g'all-'ajja ta’ dejjem. Jekk xi 'add irid jaqdini, hu g'andu jimxi warajja, u fejn inkun jien, hemm ukoll ikun il-qaddej tieg'i. Min jaqdi lili, il-Missier jag'tih !ie'. Issa qieg'ed in'oss ru'i m'awda. U x’naqbad ng'id? Missier, e'lisni minn din is-sieg'a? Imma jien g'alhekk !ejt: g'al din is-sieg'a. Missier, ag'ti glorja lil ismek”. Dak il-'in instama’ le'en mis-sema: “Jien di!à gglorifikajtu, u ner!a’ nigglorifikah”.

In-nies li kienu hemm semg'uh, u qalu li kien qieg'ed irieg'ed. O'rajn qalu: “Kellmu xi an!lu”. esù wie!eb: “Dan il-le'en ma !iex g'alija, imma g'alikom. Il-!udizzju ta’ din id-dinja qieg'ed isir issa. Issa se jitke a l-Prin ep ta’ din id-dinja. U meta nintrefa’ ’l fuq mill-art, jiena ni!bed il-bnedmin kollha lejja”. Hu qal dan biex jurihom b’liema mewt kien sejjer imut.

Il-Kelma tal-Mulej.

R/. Tif'ir lilek, Kristu.